

BEROEPSBELANGEN.

SAMENWERKING VAN INTELLECTUEELEN.

Zaterdag 15 Januari zijn in den Haag de vertegenwoordigers der verschillende organisaties van intellectueelen opnieuw bijeen geweest en is men overgegaan tot de oprichting van een Algemeen Nederlandsch Intellectueelen-Verbond. (A. N. I. V.)

Het Verbond wordt gesplitst in drie afdelingen:

- A. Groep van vrije beroepen.
- B. Groep van gesloten beroepen.
- C. Groep van ambtenaarsberoepen.

Het Verbond zal worden bestuurd door een raad, bestaande uit vertegenwoordigers van de drie groepen. Aan het hoofd van iedere groep staat een groepsbestuur van 5 leden.

De raad heeft de algemeene leiding van het Verbond, doch iedere groep is autonoom op eigen gebied, met dien verstande, dat, op voorstel van haar bestuur, elk optreden door de andere groepen kan worden gesteund. Daarover beslist de raad.

De op deze Vergadering benoemde, voorloopige Commissie, zal een program en reglement samenstellen, dat ter goedkeuring van de verschillende organisaties zal worden gezonden, die dan definitief hun standpunt kunnen bepalen.

Het program zal hoofdzakelijk behandelen:

- a. de geestelijke en stoffelijke belangen der intellectueelen;
- b. hun maatschappelijk aanzien;
- c. hun rechtspositie.

Met algemeene stemmen werd een en ander aangenomen en ten slotte de volgende commissie samengesteld die program en reglement zal samenstellen:

D. Hans en Mr. P. H. Ritter Jr. (Ned. Journalisten Kring), ds. D. Boer (Bond van Ned. Predikanten), dr. B. A. P. van Dam (Ned. Mij. tot bev. der Geneeskunst), Ir. B. M. Gratama (Vereeniging van Delftsche ingenieurs), dr. G. Hudig (Ned. Chemische Vereeniging), P. Bossen (Centrale van Hoogere Rijksambtenaren), mr. dr. J. van Zanten (Centrale van Hoogere Gemeenteambtenaren) en B. J. F.

Varenhorst (Ver. van Leeraren bij het M. O.), terwijl de Ned. Juristen Vereeniging en het Verbond van Ned. Kunstenaarsvereeningen alsnog zullen worden uitgenoodigd een vertegenwoordiger aan te wijzen.
N.

ONBEVOEGDE UITOEFENING DER TANDHEELKUNDE.

Ons bereiken van meerdere zijden protesten naar aanleiding van in het Tijdschrift voorkomende advertenties van technische laboratoria waarvan men meent dat de leiders onbevoegd de tandheelkunde uitoefenen.

Men meent dat het ongewenscht is dergelijke advertenties op te nemen en de *Redactie deelt deze meening!*

Wij achten ons echter niet gerechtigd advertenties op dit gebied te weigeren, wanneer wij niet overtuigd zijn van de juistheid van de beschuldiging en zullen dit dus alleen kunnen doen wanneer men ons daar uitdrukkelijk voor instaat en ons machtigt die verklaring zoo noodig te publiceren.

Het beste zou wellicht zijn, wanneer ons namen van deze onbevoegden officieel door de Afd. secretarissen werden toegezonden.

Wij houden ons intusschen voor goede denkbeelden in deze richting aanbevelen!

Redactie.

BELANGRIJKE VRAGEN.

Uit de afdeling Utrecht der Ned. Mij. t. bev. der Geneeskunst. — Een commissie, bestaande uit de heeren Aldershoff, Brand, De Groot, De Kleyn en Hingst, heeft in onzen kring rapport uitgebracht over de beteekenis van *tandbederf* en de maatregelen ter bestrijding, naar aanleiding van een schrijven van den wethouder, waarin twee vragen werden gesteld:

Eerste vraag:

Is het bestaande tandbederf van zóó nadeeligen invloed op de volksgezondheid, en daardoor op de volkswelvaart, dat de overheid i.c. de gemeente als nalatig zou zijn te beschouwen, indien zij niet een diep ingaande bestrijding ervan ter hand nam?

Antwoord:

De commissie is eenparig van oordeel, dat ook te Utrecht het tandbederf van zóó nadeeligen invloed is op de volksgezondheid en daardoor op de volkswelvaart, dat de overheid i.c. de gemeente als nalatig zou zijn te beschouwen, indien zij niet de bestrijding ter hand nam, althans niet een poging tot organisatie van een tandheelkundigen dienst instelde.

Het hierbijgaande rapport door de doctoren Hingst en Kappenburg in Augustus 1919 gericht aan den directeur van den gemeentelijken geneeskundigen dienst toont aan, dat de caries dentis zeer veelvuldig voorkomt. De ervaringen van den directeur van het Tandheelkundig Instituut te Utrecht, dr. H. de Groot, lid onzer commissie, bevestigen den indruk uit de literatuur opgedaan, dat caries dentis van zeer nadeeligen invloed is op den algemeenen gezondheidstoestand (hoofdpijnen verdwijnen na extractie, evenals keelaandoeningen, de algemeene voedingstoestand verbetert na restauratie van het gebit).

Dat een bestrijding van een dergelijk algemeen voorkomend ziekteproces noodzakelijk is, is het eenparig oordeel der commissie.

De commissie heeft gemeend, dat alvorens „diep ingaande” bestrijding toegepast kan worden (zie vraag) meer positieve gegevens den invloed, die de caries dentis op den algemeenen gezondheidstoestand heeft, ter beschikking moeten staan.

Omtrent dezen invloed vindt men in het bovengenoemde rapport eenige mededeelingen.

De commissie, hoewel meenende, dat de verschillende uitspraken in dezen nader onderzoek vereischen, alvorens als vaststaande te mogen worden beschouwd, is toch van oordeel, dat de vraag bevestigend moet beantwoord worden, evenwel met dien verstande, dat vooralsnog niet van een diep ingaande, maar zonder meer, van bestrijding zal moeten worden gesproken.

Tweede vraag:

Zoo ja, op welke wijze kan dan van gemeentewege op de meest doeltreffende wijze dit tandbederf worden bestreden?

Antwoord:

De bestrijding van de caries dentis zal in de eerste plaats *de voorkoming*, en in de tweede plaats *de behandeling* dienen te beoogen.

Wat de voorkoming betreft, zal de bevordering van de mondhygiëne, benevens een zaakkundige voedselsamenstelling van het grootste belang zijn.

De commissie heeft gemeend, dat de voorkoming en de behandeling van het tandbederf het best ter hand kan worden genomen door een arts, die zich voldoende heeft gespecialiseerd in de tandheelkunde, of door een tandarts met ruimere praktijkervaring.

Deze titularis zal daarbij de medewerking behoeven der schoolartsen, onderwijzers en onderwijzeressen. De schoolverpleegster zal hem hierbij ten dienste moeten zijn, terwijl het instrumentarium in een localiteit in de school zal aanwezig zijn.

Het verdient naar het oordeel der commissie ook op paedagogische gronden aanbeveling, dat de kinderen *in de school* worden behandeld, en niet een verplaatsing (onder geleide) naar een ander gebouw noodig wordt gemaakt.

Behandeling in de verschillende scholen heeft daarenboven het

groote voordeel, dat slechts weinig lessen worden verzuimd, en is veel minder kostbaar, dan een schooltandkliniek.

Het instrumentarium zal eenvoudig moeten zijn, en transportabel.

Aangezien het eenerzijds voor de stabiliteit van het ambt, en voor de bevordering der kennis omtrent het voorkomen en de bestrijding der caries dentis wenschelijk is, dat de titularis zich geheel aan zijn ambt wijdt, dus vol ambtenaar is, terwijl aan de andere zijde een tandheelkundige behandeling van schoolkinderen, langer dan 3 uren achtereen moet vermeden worden, daar deze arbeid zeer veel inspanning vereischt, ware het aan te bevelen, aan genoemden titularis ook tandheelkundige behandeling der gemeente-ambtenaren en van die ambtenaren, die vrij geneeskundige hulp genieten, casu quo van de patiënten der armenpraktijk, op te dragen, opdat voldoende afwisseling in de Tandheelkundige werkzaamheden worde geboden.

Zeer zeker zal het noodig zijn om een zoodanigen ambtenaar te verkrijgen, dat hem het maximum salaris van den gemeente arts worde toegekend, vooral, daar toch het ambt wetenschappelijk inzicht en organisatoir kunnen vereischt.

Mochten tegen de genoemde regeling, waarbij de ambtenaar zich geheel zal moeten wijden aan zijn ambt, overwegende bezwaren bestaan, zoo meent de Commissie, dat voorloopig in de tandheelkundige behoeften der schoolkinderen kan worden voorzien, door de te be-roemen ambtenaar gedurende de morgenuren werkzaam te doen zijn in de scholen, en verder in de gelegenheid te stellen de particuliere praktijk uit te oefenen.

Evenwel komt het de commissie voor, dat dit minder gewenscht is, daar bij deze regeling zeer gemakkelijk de particuliere praktijk hoofdzaak zal worden, en de tandverzorging der schoolkinderen in de tweede plaats zal komen, waardoor de bedoeling van de nieuwe instelling ten zeerste zou worden geschaad, en vooral de wetenschappelijke waarde van de te verzamelen gegevens zal verminderen.

De salariering van dezen laatstbedoelden ambtenaar zal nader geregeld moeten worden; het bedrag, genoemd in het rapport, is inmiddels niet meer als toereikend te beschouwen.

Ned. Tijdschrift v. Geneesk., 8 Jan. 1921. E. H. B. VAN LIER.

Wij verheugen ons over het feit dat in Utrecht deze vragen onder de oogen zijn gezien en hopen dat ook de overige afdelingen van de N. Mij. t. bev. der Geneeskunst zich voor dit vraagstuk zullen gaan interesseeren. Voorbeelden wekken, leeringen strekken!

Het antwoord op de tweede vraag had, in verband met bestaande verhoudingen beter kunnen luiden:

„De Commissie heeft gemeend, dat de voorkoming en behandeling van het tandbederf het best ter hand kan worden genomen door een tandarts met ruimere praktijkervaring, of door een arts die zich vol-

doende heeft gespecialiseerd in de tandheelkunde", waarbij wij zoo vrij zijn te meenen dat een weinig praktijkervaring ook dien arts geen schade zal doen!

N.

HET STAKINGSRECHT DER GENEESKUNDIGEN.

Tot dit schrijven kwam ik in een dier rustige uren, die voor mij een der zeer weinige charmes vormen van een zeereis naar Indië. Slechts een paar maanden heb ik in Europa rond gekeken en nu, op den terugweg naar eigen huis en werkring nog eens de laatste weken, die ik in Londen doorbracht, overziend, kwam ik opnieuw onder den indruk van een ons beroep nauwrakend tooneelstuk, dat ik daar zag opgevoerd, dat daar groote sensatie had gewekt, en nog elken avond volle zalen zóó doet meelevens met de pakkende situatie's, dat noch de „gallery," noch de „boxes" zich kunnen onthouden van teekenen van instemming of afkeuring.

De titel is „The Right to Strike," a play of today in 4 acts bij E. Hutchinson. Intusschen verneem ik, dat sinds ik in begin November Nederland verliet, het stuk ook bij ons — door Louis de Vries — op de planken is gebracht, en ik acht het niet onmogelijk, dat het reeds tot overvloedige commentaren in de pers — misschien zelfs in onze vakpers aanleiding heeft gegeven. Mocht dit het geval zijn en mijn geschrijf dus als „mosterd na den maaltijd" komen, dan verzoek ik de redactie het welwillend naar de papiermand te doen verhuizen. Mocht echter mijn bescheiden meening over dit up-to-date vraagstuk van eenige waarde zijn, dan hoop ik, dat deze letteren als feuilleton in ons Tijdschrift een plaatsje mogen vinden. Voor wien de inhoud van het stuk onbekend is, de volgende samenvatting: In Valleyhaed, een snel groot geworden Engelsche provinciestad, die voor het verkeer met de buitenwereld op een enkele spoorlijn is aangewezen, ontstaat als gevolg van de na den oorlog overal gevoelde verscherping van den klasse-strijd, een conflict tusschen de spoorwegarbeiders en de directie. Het gaat om een loonsverhoging, die de directie slechts geven wil als de andere Engelsche maatschappijen tegelijkertijd meedoen, waarop echter voorloopig geen uitzicht is. Beide partijen staan stijf op hun stuk. De arbeiders, die als leider een populairen rondborstigen kerel hebben — als „Ben" bij iedereen in Valleyhead bekend — zouden het waarschijnlijk bij de besprekingen afgelegd hebben, als hun leider niet geholpen en geadviseerd werd door een uit Londen overgekomen agitator, een man die gewend is in dergelijke conflicten een rol te spelen en die dan ook meestal voor de werklieden het woord doet. Hij staat daarin zijn tegenstanders, waardoor elke bijeenkomst der leiders van beide partijen een fel en belangwekkend duel wordt, waaraan gewichtig doende „roode" en „liberale" parlementsleden (en stakende artsen van verschillende mentaliteit!) deelnemen, en waarbij het den toehoorder moeilijk valt zijn

sympathieën geheel aan één kant te hebben en te houden. Het eerste bedrijf speelt ten huize van den ouden dr. Miller, het type van den goeden nobelen geneesheer-raadsman, zooals ieder practicus in het auditorium zeker voelt, dat hij zou *moeten* zijn. Hij wordt dan ook door iedereen in Valleyhead met een blind vertrouwen vereerd. Wij wonen de thuiskomst bij van zijn pas getrouwden eenigen zoon, ook arts, die met zijn allerlieftst vrouwtje zich vol illusie's in Valleyhead komt vestigen. Wij worden gewaar, wat die zoon beteekent in het leven van den bejaarden en verder eenzamen vader. Dan zien wij, hoe hij door de komst van een patiënte — de vrouw van Ben, die weldra haar eerste bevalling verwacht — zich zelfs in dit eerste samenzijn met zoon en schoondochter zonder eenige aarzeling laat storen, en wij begrijpen, waarom hij in Valleyhead een groote figuur is.

Nu breekt de staking, die lang dreigde, uit en een der gevolgen is het verstoken blijven van allerlei onmisbare dingen van de Valleyheadsche ziekeninrichting. De daaraan verbonden artsen laten zich dit echter niet welgevallen en organiseren een autodienst, die zóó goed functioneert, dat de staking er werkelijk door verzwakt dreigt te worden. Represailles tegen dezen dienst van de zijde der stakers blijven niet uit en op een morgen, als Valleyhead's bekwame chirurg dr. Wrigley als chauffeur, met dr. Miller junior als helper, er op uit trekt, laten de verbitterde stakers de auto verongelukken, waarbij de jonge Miller omkomt. Het bericht van dit onheil bereikt den vader, wanneer hij als belangeloos adviseur, met de stakingsleiders en de spoorwegdirectie vruchteloos aan het vergaderen is om te trachten tot een schikking te komen.

Geen erger, wanhopiger slag kon hem, kon iemand treffen, en als dr. Wrigley, de chirurg, die zoo juist zijn boezemvriend heeft zien verongelukken, na den leider, Ben, dit in hartstochtelijke woorden te hebben verweten, zijn collega's oproept om van hun kant nu eindelijk met de vuist op tafel te slaan en te *staken*, dan schaart ook de van smart sprakeloze oude dokter zich aan zijn zijde. De staking der artsen, een tegenover de arbeiders zeer effectief wapen, — want het ziekenhuis wordt eenvoudig geëvacueerd! — neemt een aanvang.

In de schouwburgzaal is op dit oogenblik de instemming van een overgroot deel van het publiek met de dokters duidelijk voelbaar en ik beken gaarne, dat ik door het voortreffelijk tooneeleffect zóó was medegesleept, dat ik mij zeker onvoorwaardelijk bij de stakende collega's zou hebben aangesloten.

Maar nu de ontkenning van het felle conflict. Scherp staan in het derde bedrijf de partijen tegenover elkaar. Nieuwe elementen laten hun stem hooren in het drukke debat, o. a. een afgevaardigde van de „medical society”, die zich met nobel klinkende woorden verzet tegen de mogelijkheid van een staking door artsen, maar te weinig blijkt geeft zelf iets te voelen van de intensiteit van het conflict en van den diepen zin zijner eigen woorden, om dezen een ander cachet

dan dat van holle phrasen te geven. Als Ben — de leider — spreekt, voelt men, dat het verzet der werklieden er des te sterker door geworden is en hun geestelijke raadgever — de Londensche agitator — smaalt tegen de solidaire artsen over hun verbeelding, dat zij onmisbaar zouden zijn; genoeg niet-gediplomeerde uitoefenaars der geneeskunde tegenwoordig! genoeg vroedvrouwen die wat graag als dokter optreden! en dikwijls veel beter dan de officiële artsen!

Maar het fatum logenstraft zijn woorden onmiddellijk, want nauwelijks zijn zij geuit of het spoedbericht komt, dat Rose — Ben's aardige jonge vrouwtje — in gevaar verkeert door haar minder gunstig verloopende bevalling. Het bericht wordt gebracht door de jonge weduwe van den verongelukten dr. Miller, die zoo onzelfzuchtig mogelijk het in den steek gelaten vrouwtje (dat met haar overleden man als kind nog gespeeld had) tracht te helpen. De angstige echtgenoot, die even te voren vastberaden instemde met zijn medestander, toen deze trachtte te verbloemen hoe groot nog altijd de rol is, die de arts in het leven van het volk speelt, wordt radeloos en smeekt om een dokter, smeekt zijn oude huisdokter mee naar zijn vrouw te gaan... Stijf zit de heele vergadering en in strakke spanning de toeschouwers. Want men ziet en voelt, dat zich tenminste in één der dokters een geweldige strijd afspeelt. Even te voren was door één der aanwezigen de meening van den ouden man gevraagd over iets het standpunt der geneesheeren betreffende, en na eenig nadenken had hij moedeloos, met de hand aan het voorhoofd, geantwoord, dat hij het niet wist, niet scherp meer denken kon; maar wel weet hij, voegt hij eraan toe, „that there is something wrong” in de heele zaak, iets dat hij niet weet te analyseren, hij is te moe...

Maar daar — staande tegenover den radeloozen man en nog bovendien onder den indruk van de geste zijner schoondochter, die minstens evenveel verloren heeft als hij — daar weet hij opeens heel zeker wat er „wrong” is en wat hij wil. Het is het meest treffende oogenblik in het stuk, als hij opstaat — de gebroken, in drie dagen veel ouder geworden man — en met Ben meegaat. Zijn jongere collega, dr. Wrigley, tracht hem terug te houden en vindt het noodig hem nog eens te herinneren aan den „moord” op zijn zoon, maar hij aarzelt niet „now I know...”

Het 4e bedrijf speelt in Ben's huisje. Den heelen nacht hebben de vader en de weduwe van den omgekomen dokter bij de doodzieke vrouw van den arbeidersleider gewaakt en geholpen. De toestand is vrijwel wanhopig, alleen Wrigley zou de noodzakelijke operatie kunnen wagen met kans op welslagen. Wrigley is echter zoek. In den tijd, die verloopt, totdat hij eindelijk gevonden is en ten tooneel verschijnt, worden wij gewaar wat de stap van den ouden dokter heeft uitgericht Ben lijkt niets meer op een vastberaden staker, is naast de angst voor het leven van zijn vrouw, maar van één gedachte vervuld — die van eerbied en dankbaarheid voor den man, die zichzelf kon wegcijferen voor een medemensch. De staking is opgeheven:

na het voorgevallene zag men plotseling in, dat er wèl een schikking mogelijk was, als beide partijen slechts even één klein stapje wilden doen, naar elkander toe.

Alleen Wrigley blijft nog even verbitterd; hem is bovendien door de „Society” verboden te practiseeren, als straf voor zijn leidende rol in de dokters-staking. Als hij eindelijk gevonden is en in Ben's huis komt, blijft hij zijn hulp weigeren — totdat de vrouw van zijn overleden vriend hem in haar onzelfzuchtigheid zóó imponeert, dat hij begint te weifelen. En dan opeens gooit hij zijn jas uit en begint zich te ontsmetten...

Er volgt nu nog een ietwat pathetische speech van de jonge weduwe, die de oude waarheid verkondigt, dat alles best zou zijn, als wij allen slechts handelden, zooals Christus dat van ons geëischt heeft. Wat zij hier in wat hoogdravende woorden zegt, heeft haar schoonvader ons reeds doen voelen, toen hij met dat enkele sobere woord te kennen gaf, dat hij nu weet wat er „wrong” was; het ontbreken van onzelfzuchtige drijfveeren bij alle partijen...

Als wij naar huis gaan — en nog dagen later — discussieeren wij met ons zelf en onder elkaar over de opgeworpen vragen, en vooral over deze: of de omstandigheden zóó kunnen zijn, dat de artsen en bloc tot staking mogen overgaan. De vraag gaat natuurlijk niet over individuele gevallen van weigering tot hulpverlening, die gevallen zullen van de een of andere bevoegde zijde altijd wel het hun toekomende vrijsprekende of veroordeelende vonnis deelachtig worden. Neen, het gaat over de vraag van staking door dokters in den meest formeelen zin van het woord.

De beantwoording blijkt niet eenvoudig — de meeningen blijken zeer verdeeld. Ter illustratie hiervan het volgende: De eerste opvoering in Londen is onmogelijk gemaakt door het gefluit en gesis van de lui op de „gallery”, die de doktersstaking en de argumenten tegen de spoorwegstaking te zeer als persoonlijk tegen zich gemunt opvatten. Kort daarop heeft toen een der Londensche dagbladen een matinée georganiseerd, waar „The Right to Strike” werd opgevoerd en waar een paar honderd vooraanstaande Londensche persoonlijkheden van allerlei beroepen waren uitgenoodigd. Na afloop is er hoofdelijk gestemd over het stakingsrecht voor dokters en hier vóór bleek 57 % der aanwezigen. Deze uitslag is wèl een teeken des tijds en pleit voor het rechtvaardigheidsgevoel van het publiek.

Maar toch — en dit is de aanleiding tot dit schrijven — toch zou ik willen, dat uit *ons* midden met krachtig geluid worde verkondigd, dat wij — eens en vooral — van dit wapen afstand doen. En dat mag niet zijn als een afgezaagde holle phrase uit lang vervlogen deceniën, dat moet zijn een opnieuw onder den invloed der tijdsstromingen ontwaakte overtuiging, die haar kracht vindt in de hoogte, waarop zij gevormd wordt: boven de partijen, au-dessus de la mêlée!

Een handwerk zonder meer wordt het ambt van medicus practicus, als hij dat niveau verlaat en wie — hij zij communist of Katholiek of

sociaal of vrijzinnig-democraat, wat gij maar wilt — wie zal ooit door zijn politieke overtuiging verhinderd worden zich te stellen op dit hoogere standpunt? Wie kan er tegen zijn, dat een weliswaar ongeschreven, maar des te sterker bindende wet het hem mogelijk en gemakkelijk maakt een principieel onzelfzuchtige houding aan te nemen, die niet als zoo menige eerecodex op een basis rust van traditie en conventie zonder meer, maar op een ethiek, die van alle tijden is?

Laten wij artsen opnieuw dit standpunt als het eenig oirbare en het eenig nobele algemeen en overal propageeren! Laat het publiek weten, dat het op het geneeskundig beroep rekenen kan, als op geen ander onderdeel van het maatschappelijke raderwerk, *ook* als het tot ons nadeel zou zijn. Wat wij daardoor innerlijk winnen, wat onze tegenwoordig zoo vaak versmade stand daardoor ethisch omhoog komt, is van oneindig grootter waarde voor de gemeenschap, en voor ons, dan elke denkbare socialiseering of aaneensluiting ter bescherming onzer positie.

Als een golf gaat er over de wereld een verbitterde verscherping van den klassesrijd, en behalve bij de idealistische fanatici, die bereid zijn zich voor hun zaak te offeren — individueele gevallen —, bestaat er slechts één drijfveer aan alle zijden: het primaire instinct van zelfbehoud, op verschillende wijzen vervormd en vermomd.

Of die golf weldra een vloed zal worden, die tijdelijk alles verzwelgt, wie zal dit met zekerheid zeggen? Maar zekerheid is er genoeg, dat uit dien vloed ten slotte een chaotisch landschap zal opdoemen, zoo gehavend en bemodderd, dat menschenleeftijden zullen verloopen, vóórdat de akkers weer dragen. Wat ik zou willen is dit: dat het geneeskudige beroep, door alles heen vasthoudend aan het standpunt van altijd en zonder voorbehoud de gemeenschap te dienen, zichzelf zal maken tot een der weinige monumenten uit het verleden, dat elken druk der tijden en elken de menschenlijke beschaving bedreigenden zondvloed zal kunnen weerstaan — tot een monument, dat voor elk menschenlijk wezen, onder welk vaandel ook strijdend in onze ongelukkige wereld, als een baken zal zijn, bewijzend dat er sferen bestaan, waar het „oog om oog en tand om tand” nooit kan heerschen. En door den bouw van dat monument is niets anders noodig, dan dat elk arts zijn meest gewone plicht volhoude door dik en dun!

Het eergevoel der plichts-betrachting, dat bijna allen verantwoordelijk en zelfstandig werkenden menschen eigen is, dat den zeekapitein op de brug doet blijven, als er gevaar dreigt, dat zal toch ook in ons artsen wel in voldoende mate aanwezig zijn om ons te brengen tot het vervullen onzer allereerste plicht.

En in ongewone moeilijke harde omstandigheden, dan zal het — te voren vaak latente — heroïsme, dat den kapitein de laatste doet zijn, die op het zinkend schip blijft, dat den soldaat geworden schooier in staat stelt een held te zijn, dat den gewonen politie-agent een medemensch doet redden met eigen levensgevaar, dan zal deze goedmoedstoestand, die een gave der Goden is, de meesten onzer in staat

stellen de eer van ons beroep hoog te houden, *alleen omdat het zoo hoort!*

Ziehier de slotsom waartoe ik kwam, toen ik onder den indruk van „The Right to Strike”, dit vraagstuk ernstig overdacht.

a. b. S.S. Tabanan, 1 December 1920.

B. VAN TRICHT.

Ned. Tijdschrift v. Geneeskunde, 8 Jan. 1921.

De beschouwingen over deze belangrijke kwestie raken niet alleen de artsen, de ervaring der laatste jaren heeft geleerd dat artsen, tand-artsen en apothekers gezamenlijk meerdere malen van het recht tot staken hebben gebruik gemaakt.

Het komt mij voor dat de heer van Tricht de zaak beziet van het eenig juiste standpunt, echter ziet hij één belangrijke factor over het hoofd.

Zoodra de geneeskundigen zich mede werpen in den klassenstrijd als „klasse”, zich dus daarin partij stellend is dit te betreuren en te veroordeelen; wat echter indien zij door een staking, waarbij water, licht en warmte hen ontbreken, niet in staat zijn hun beroep ook maar eenigszins naar behooren uit te oefenen?

Het is de vraag of dan niet een weigeren van hulp aan de groep die deze ellende veroorzaakt, die groep zal bewegen terug te keeren van de dwalingen huns weegs. In dat geval zou een partieele staking, opgevat als dwangmaatregel, nut kunnen hebben, zelfs ook in het belang van een dergelijk verdwaasde groep!

N.